

Til lovforslag nr. L 104. Skriftlig fremsættelse (28. januar 2009)

Justitsministeren (Brian Mikkelsen):

Herved tillader jeg mig for Folketinget at fremsætte:

Forslag til lov om ændring af lov om fuldbyrdelse af straf m.v. (Forsøgsordning med magtanvendelse ved brug af peberspray)

(Lovforslag nr. L 104).

Formålet med lovforslaget er at gøre det muligt for justitsministeren at iværksætte en forsøgsordning med magtanvendelse ved brug af peberspray i visse af Kriminalforsorgens institutioner.

I dag kan magtanvendelse over for indsatte i Kriminalforsorgens institutioner efter straffuldbyrdelsesloven ske ved brug af greb, skjold, stav og tåregas. Andre magtmidler er ikke tilladt. Magtanvendelse kan bl.a. ske, hvis det er nødvendigt for at afværge truende vold eller overvinde voldsom modstand, f.eks. i forbindelse med slagsmål mellem indsatte, angreb på personalet, eller hvis en indsat barrikaderer sig i sit opholdsrum med selvbeskadigelse for øje.

Her i landet anvendes der sjældent magtmidler i Kriminalforsorgens institutioner, bl.a. fordi sikkerheden i vidt omfang baseres på den såkaldte dynamiske sikkerhed, dvs. personalets løbende kontakt med og kendskab til de indsatte, som indebærer, at tilspidsede situationer kan imødegås.

Peberspray anvendes allerede i dag som magtmiddel i bl.a. politiet og den svenske kriminalforsorg, og der er både i politiet og hos den svenske kriminalforsorg gode erfaringer med at anvende peberspray. Brug af peberspray kan således medvirke til at begrænse anvendelsen af andre mere indgribende magtmidler yderligere, og erfaringerne fra både politiet og den svenske kriminalforsorg viser, at truslen om at anvende peberspray i flere tilfælde har haft en væsentlig

præventiv effekt og været tilstrækkelig til at hindre yderligere voldelige handlinger mv.

I lyset af de nævnte gode erfaringer med anvendelse af peberspray som magtmiddel i politiet og i den svenske kriminalforsorg finder Justitsministeriet, at det bør vurderes, om der også i den danske kriminalforsorg bør være mulighed for at anvende peberspray som magtmiddel. Ved en forsøgsordning med peberspray som magtmiddel i visse af Kriminalforsorgens institutioner kan der indhøstes praktiske erfaringer, som kan danne grundlag for en stillingtagen til, om peberspray bør indføres som et permanent magtmiddel også i den danske kriminalforsorg.

Opregningen i straffuldbyrdelsesloven af, hvilke magtmidler der kan anvendes i Kriminalforsorgen, antages om ovenfor nævnt at være udtømmende, og en forsøgsordning med magtanvendelse ved brug af peberspray vil derfor kræve en særlig lovhjemmel. Hvis lovforslaget vedtages, vil der blive iværksat en forsøgsordning med magtanvendelse ved brug af peberspray i visse af Kriminalforsorgens institutioner i en 1-årig forsøgsperiode.

Der vil i givet fald som led i forsøgsordningen – på samme måde som for de magtmidler, der kan anvendes i dag – blive fastsat nærmere regler om anvendelse af peberspray som magtmiddel over for indsatte, og hvordan dette i givet fald skal ske. Endvidere vil straffuldbyrdelseslovens almindelige regler om magtanvendelse i givet fald finde anvendelse også for brug af peberspray som magtmiddel. Det vil bl.a. betyde, at brug af peberspray skal ske i overensstemmelse med proportionalitetsprincippet og skånsomhedsprincippet. Forsøgsordningen vil blive udformet sådan, at peberspray, herunder trussel om at bruge peberspray, f.eks. vil kunne anvendes i en situation, hvor institutionen ellers ville overveje at anvende tåregas eller stav og skjold mod